

Helmutis Bēms

NEPĀLA

Pieņemt to ko dzīve dod.

29 gadu vecumā man bija iestājusies trešdaļmūža krīze. Bija akūta sajūta, ka neiederu vidē, kurā es dzīvoju. Sapņu nodarbošanās nebija atradis, attiecības bija sabrukušas, lielākā daļā agrāko draugu iebraukuši ģimenes ostā, un pāri visam karājās tuvojošās trīsdesmitās gadumijas spiediens. Ar tādām domām, un atzīšos godīgi, milzīgu iekšēju stresu es nolēmu pārtraukt visu ko līdz šim biju darījis. Nejutos ne mierīgs, ne laimīgs. Likās, ka, ja nu uznākusi tādā bezcerība, tad labākais ir iepauzēt, lai arī tas nozīmētu aizmukt no esošā. Nezināju cik ilgi vajadzēs uzlādēt iztukšotās iekšējās baterijas un arī to kurp tieši došos, tādēļ nopirku vienvirziena lidmašīnas biļeti uz Nepālu. Himalaji, kur biju bijis jau 2 reizes, likās ideāla starta vieta, lai izvēdinātu savus bēniņus.

Pārstāju īrēt savu dzīvokli, saliku visas mantas kastēs un aizvedu tās glabāšanai, aizgāju no darba un pārtraucu attiecības ar draudzeni. Visu šo es darīju līdz pat pēdējai minūtei. Tad apsēdos tukšā istabā un mēģināju nomierināties. Tieši tāpat es sēdēju šajā istabā pirms 10 gadiem un domāju kā, lai to iekārto. Šī istaba bija piesūkusies ar atmiņām un man nozīmīgākajām dzīves pieredzēm. Par laimi dzīvots bija pilnasinīgi un neko nožēlot man tajā brīdī nevajadzēja. Vēderā gan mutuļoja satraukums, jo viss, ko es zināju un viss, kas man piederēja, nu bija atstājams šeit vai arī jau salikts kastēs un aizvests prom. Es zināju, ka tūlīt būs jābrauc uz lidostu, un viss, kas man uz priekšu būs, ir mana vecā labā mugursoma ar 16 kilogramu kalniem domātām lietām. Visam pāri milzīgs nogurums no intensīvās pēdējo dienu spriedzes. Es mēģināju no visa spēka pārgriezt nabas saiti, kas mani turēja pie konkrētas vietas un dzīvesstila. Bija bail no nezināmā. Sēžot tukšajā istabā un saprotot, ka pēc gandrīz 30 gadu ņemšanās „istaba ir pilnīgi tukša” un nekas man patiesībā nepieder, man nacās atzīt savu nevarenību. Tajā brīdī veicu spēcīgu apņemšanos, ka šī ceļojuma laikā nepretošos nekam, ko dzīve man piedāvās skaidri noformulētā veidā.

Lidmašīnā prāts atlaida, un galvā skanēja Red Hot Chili Peppers dziesma: "Where I go, I just don't know. I got to take it slow".

Nepāla

Visu ceļu es pārsvarā gulēju. Lidojums uz Kathmandu bija 22 stundas ar divām pārsēšanām. Pirmo reizi mūžā sanāca lidot ar arābu aviokompāniju (Etihad). Tad nu lūk arī pirmā atziņa: Arābu aviokompānijas rullē :). Esmu gatavs piemaksāt, lai lidotu garos maršrūtus ar tādu servisu.

Pirmās pāris dienas Kathmandu bija eiforiskas. Ne jau tādēļ, ka tā būtu kāda izcila pilsēta, bet gan tādēļ, ka iekšējais stress ardiņās nost milzīgā ātrumā, un tas atbrīvoja vietu jauniem notikumiem. Biju sagaidījis kaut ko ļoti līzīgu Indijai, bet sev par pārsteigumu kļūdijos. Nepālieši ir par galvas tiesu godīgāki un neuzmācīgāki par indiešiem. Neskatoties uz Kathmandu relatīvo

mazumu, transports šeit rada ļoti būtisku gaisa piesārņojumu. Ejot gar galvenajām maģistrālēm, sejas maska ir nepieciešamība.

Visur apkārt bija jaušama Āzijas drudžainā attīstība un, neskatoties uz salīdzinošo nabadzību, optimisms un dzīvesprieks. Nepāla ir daudzējādā ziņā līdzīga Indijai un tomēr arī tik ļoti atšķirīga. Tikai pirms pāris gadiem ar Karaļa ģimenes noslepkavošanu valsts bija pārtraukusi monarhiju, radot cerības uz risinājumu ilgajā un bieži varmācīgajā sabiedrības transformēšanās ceļā. Ļoti izteikti varēja sajūts, ka valstī notiek lielas izmaiņas, un apkārt valda liela neskaidrība par nākotni. Šajā ziņā man ar Nepālu labi saskanēja.

Lai gan Nepālā dominējošā reliģija ir hinduisms, man tā tomēr, kā Budas dzimtene, ir vienmēr vairāk asociējusies ar Budismu. Spilgtākais apliecinājums hinduisma vēsturiskajam mantojumam bija lielākais gada festivāls. Jau ejot pa vēsturisko pilsētas centru, es pamanīju, ka uz zemes ir kaut kas, kas izskatās pēc asinīm. Sākumā nodomāju, ka tā ir visur esošā sarkanā krāsviela, bet tuvākajās dienās sapratu, ka tās tiešām bija īstas asinis. Sākoties festivālam, uz visiem nozīmīgākajiem stūriem notiek dzīvnieku upurēšana, un centrālais laukums pārtop par īstu asinspirti. Ar vienu gurku zobena cirtienu tiek nocirsta galva vairākiem milzīgiem buļļiem (waterbufalo). Tas viss notiek, cilvēku pūļiem vērojot. Uz šiem pasākumiem tiek vesti arī bērni. Lielākais paradoks man šķita, ka upurēšanas bieži notiek kaut kur Budas statuju priekšā, un tās ir visur.

30 dienu solo treks Everesta rajonā

Lai arī Nepālas Himalaji ir patiešām grandiozākie kalni uz planētas, tie pelnīti ir arī vieni no populārākajiem trekotāju galamērķiem. Kalnu tūrisms ir šobrīd lielākā Nepālas industrija, tādēļ tā ir visējādā ziņā labi attīstīta. Trekojot Everesta un Anapurnas rajonos, var iztikt ar ļoti maz līdzņemamām mantām, jo nakšņot un paēst var kalnu viesu namiņos. Tie dažu gājiena stundu attālumā ir izkaisīti visā maršrutā. Pat siltās drēbes ir iespējams noīrēt gan Kathmandu, gan lielākajos kalnu miestos. Everesta treka maršrutā daudzās vietās ir pieejami mobīlie sakari, un cik dzirdēju sakaru torņi nu jau esot sabūvēti pat uz paša Everesta. Evakuācija notiek ar helikopteriem, kas arī sezonā strādā apkalpojot tikai tūristu vajadzības. Tas, par ko tiešām vajadzētu parūpēties pirms došanās kalnos ir laba apdrošināšana. Helikopteri izlidos tikai, kad glābēji būs pārliecinājušies, ka kāds par to samaksās.

Pirmā nedēļa Kathmandu pagāja gatavojoties kalniem un plānojot maršrutu. Bija sajūta, ka ja jau esmu atbraucis tik tālu, tad jādodas apskatīt dižākie no dižākajiem. Nolēmu doties uz Everesta rajonu un tālāk vadīties pēc apstākļiem, maksimāli plānojot uz vietas aprunājoties ar tiem, kas nāks atpakaļ no maršrutiem. Everesta rajona galvenie treki sākas no Namche Bazar un turp ir 2 galvenie nokļūšanas veidi. Trekojot ar kājām 8 dienas no Jiri vai arī lidojot ar lidmašīnu no Kathmandu uz Luklu un tad 2 dienas ar kājām. Es izvēlējos lidot. Citiem varu ieteikt nelidot. Pirmkārt, treki šajā rajonā ir patiešām augsti, tādēļ pirmās 6 dienas fiziski smagā pārgājiena līdz Luklai ir ideāla aklimatizācija. Sākot no Luklas aklimatizācija notiek pārsvarā kalnu slimības riska zonā. Otrkārt ļoti būtisks apstāklis par labu kājāmiešanai ir problēmas ar lidošanu, kas var prasīt daudz nervu, laika un naudas.

Kā uzzināju lidostā, gaidot savu lidmašīnu, Lukla ir otrā bīstamākā pasaules lidosta. Tā tiešām ir bīstama. Pacelšanās/ nolaišanās ceļš ir ļoti īss, un lidmašīnas spēj uz tā nobremzēt un pacelties tikai pateicoties tam, ka tam ir 12% slīpums. Salīdzinoši Siguldas ceļš kas ved uz gaujas senleju ir ar 9% slīpumu. Skrejceļš beidzas ar ķieģeļu sienu un veiksmīgas nosēšanās gadījumā lidmašīna apstājas tikai dažus metrus no šīs sienas. Vidēji šeit avarē 1 lidmašīna 2 gados, tomēr 2011 vien avarēja divas. Lielākā problēma gan ir laika apstākļi, jo kalnos tie var mainīties ļoti strauji. Principā lidojumi uz Luklu notiek tikai dienas pirmajā pusē un ļoti bieži tiek atcelti. Reisu apkalpo 3 aviokompānijas, kurām ir akūts lidaparātu deficīts, jo tie bieži nogāžas un konkrēto modeli vairs neražo. Sezonas laikā reisi ir pārbāzti un izprikti vairākas dienas uz priekšu. Bieži notiek reisu pārkārtošanas. Vienvārdsakot sistēma- haoss. Nopērkot biļeti lidojumam turp, man teica, ka reiss būs 9:00 un jāierodas 2 stundas iepriekš. Ierados pilnīgi pārbāztā lidostā, ilgu laiku vispār nebija skaidrs kur man jāiet, līdz pamanīju stūrī savas aviokompānijas logo. Tur notika īsta grūstīšanās ar elkoņiem pie kaut kāda galdiņa nevienam īsti neko nezinot. Pie galdiņa sēdošie cilvēki arī pilnīgi neko nezina. Pēc ilgākiem meklējumiem atradu informācijas centru, kur man teica ka jāiet atpakaļ pie tā galdiņa, kur visi drūzmējas. Tā vairākas reizes. Ik pa laikam izlido kāda lidmašīna, kurās cilvēki tiek pēc kaut kādiem sarakstiem un nummuriem. Tā viss turpinās vairākas stundas līdz man pasaka, ka šodien visticāmāk es nelidošu, un lai ejot pie informācijas lodziņa, kur man pateica, ka par cik es neaizlidoju, tad mana biļete ir beiguies. Jāiet pie tiem, kas man to pārdeva. Tajā brīdī atlika vien stulbi pasmaidīt. Beigu beigās lidmašīnas aģents man piedāvāja reisu pēc 2 dienām pulkstens 12:00 no rīta. Kad gribēju viņu pasūtīt pāris mājas tālāk, tomēr pēkšņi atradās arī lidojums 8:00. Sistēma kopumā ir tāda, ka teorētiski lidmašīnas var lidot ar pus stundas intervālu līdz apmēram 13:00, un diena tiek saplānota pilnībā. Realitātē gan nekad visas lidmašīnas neaizlido, tāpēc, ja jums sezonā pārdod biļeti, kas ir pēc 10:00, tad ir gandrīz droši, ka jūs neaizlidosiet. Pēc pāris šādiem neveiksmīgiem mēģinājumiem klients kļūst daudz uzņēmīgāks pret visādiem speciālreisiem, čarterreisiem un citām grupām rezervētiem reisiem, par attiecīgu samaksu, protams. Man tomēr nebija nekur jāsteidzas ☺ un, ja vajag, varu arī diezgan sulīgi izrunāties, tāpēc ar otro piegājieni tomēr aizlidoju. Radās sajūta, ka nekas šeit nenotiek pirms nav pienācis īstais brīdis. Lidmašīnā man tiešām palika bail. Ieraugot Luklas skrejceļu noritēja paris aukstas sviedru lāses.

Izkāpjot no lidmašīnas, ir eiforiska sajūta. Augstums (2800m), Himalaji un kaut kā liela un nezināma sākums. Jau ēdot pirmās pusdienas, satiku citu solo trekotāju, auto inženieri no Vācijas, ar kuru vairākas dienas gājām kopā. Šajā maršrutā ir jāpiepūlas, lai paliktu viens, jo visu laiku sastopas citi trekotāji.

Jau pirmajā vakarā pieļāvu labi zināmu kļūdu - nomazgājos aukstā ūdenī. Vislabāk kalnos ir nemazgāties un, ja nu tiešām vajag mazgāties, tad tikai siltā ūdenī iekšelpā. Taču, ja tādas ekstrās nav pieejamas, tad labāk nemazgāties vispār. Tā nu es savu treku jau pirmajās dienās uzsāku ar apaukstēšanos, kas nepārgāja līdz pat pašām treka beigām. Kā likums, veselības problēmas, kuras dabūn kalnos, kalnos nepāriet. Pēc pāris dienām biju pilnībā pazaudējis balsi un sarunāties varēju tikai ar piepūli un čukstus. Tas gan netraucēja satikt daudzus brīnumainus cilvēkus un parciāt daudzas dziļākas un arī ne tik dziļas tēmas.

Namche Bazar noskaidroju, ka Kumbu ielejā esot ļoti daudz trekotāju. Tādēļ sākumā izvēlējos iet augšā pa Gokjo ieleju (ieleja pa kreisi no Everesta). Bija aizraujoši ēst vakariņas kopā ar grupām, kas posās vai atgriezās no tiešām izaicinošiem un leģendāriem maršrutiem. Sastapu arī ļoti augsta līmeņa kāpējus, kas gatavojās iet vairākus pirmgājienus, par kuriem plānoja rakstīt „Alpinist”. Bija sajūta, ka šeit vēl joprojām tiek rakstīta alpīnisma vēsture. Ēdot vakariņas, pie galda pienāk skaista meitene un parasa: „Šahmati igrat umejis?”. Labs spēlētājs es neesmu, bet spēlēt piekritu. Meitene arī izrādās bija solo trekotāja, un izskatījās labā formā. Viņa devās pa to pašu maršrutu, bet plānoja to veikt divreiz ātrāk kā es, tāpēc no piedāvājuma iet kopā atteicos. Nebiju atklimatizējies un negribējās visu ceļu viņai aiz muguras klepot. Himalaji ir skaista vieta, kur var ātri iepazīties ☺

Pēc Namche Bazar sastapas pirmais leģendārais Himalaju kalns (Amadablams). Jau pēc pirmajām pāris dienām maršrutā sajutu savu slikto aklimatizāciju un apaukstēšanos, un sasniedzot Dhole ciemu (4100m) sajutos novārdzis. Sāka sāpēt galva, tādēļ nolēmu tur palikt papildus dienu aklimatizācijai. Pēc šīs papildus dienas sajutos daudz labāk un bez problēmām uzkāpu līdz Gokjo ciemam. No Gokjo ieraudzīju pirmo astoņtukstošnieku Co-oju, kas kā balta siena noslēdz ieleju.

No Gokjo divi vienas dienas izgājieni uz ezeriem ielejas augšā un Gokjo-Ri virsotni (5400m), no kuras var redzēt Everestu. Gokjo ielejas augšā atrodas Himalaju lielākais ledājs Ngzumba. Skats uz to diemžēl patiešām paveras visai sukumjš, jo pēc būtības ledāja vairs nav. Saprotot kādas ledus masas tur ir iepriekš bijušas, liekas, ka cilvēki, kas veljoprojām noliedz planētas sasilšanu vienkārši nav pārāk ilgi izgājuši no sava pagalma.

Gokjo arī sastapos ar Himalaju tūrisma negatīvajām pusēm. Kā stāstīja gidi, tad evakuācijas darbi notiek gandrīz nepārtraukti, tiklīdz ir lidojams laiks. Un par pārsteigumu biežākie trekotāji šeit ir gados vecāki cilvēki, kas, aizejot pensijā, beidzot mēģina īstenot savus nerealizētos sapņus. Daži cilvēki tur tiešām bija neadekvāti un maigi izsakoties nesagatavoti. Ejot augšā redzēju šerpu, kas nesa augšā ceļojuma koferus (tādus kādus nodod lidmašīnas bagāžā). Kāda dāma ieradusies ar vairākiem šādiem koferiem. Gokjo ēdu pusdienas, kad ēdamzālē ievēlās ļoti liela grupa (kādi 50 cilvēki). Viena sieviete no grupas izskatījās šausminoši. Apsēdināta pie galda, viņa vienkārši sabruka. Pāri lūpai tecēja siekala, viņa gandrīz nespēja parunāt, žēlojās, ka nejūt savas kājas un rokas. Viņai bija akūta kalnu slimība. Lielās grupas organizātoriem, protams, ir ekonomiski izdevīgāk, bet tām ir daudzi mīnusi. Grupā nevar pielāgoties katram indivīdam, kuram vajadzīga papildus aklimatizācija, tāpēc visi tiek ar šerpu palīdzību vesti augšā. Lai samazinātu riskus parastu grupu gidi visiem pie ēdamreizēm dod Diamax tables, kas domātas, lai novērstu kalnu slimību. Tas man likās diezgan biedējoši, jo, pirmkārt, Diamax ir diezgan jaudīgas zāles ar savām blaknēm un, otrkārt, tās var veicināt bēdīgus iznākumus, jo ļauj cilvēkiem uzkāpt pārāk augstu pārāk ātri. Ja apstākļi sakrīt, ka lejā tikt uzreiz vairs nevar, tad iznākums var būt ļoti bēdīgs. Treškārt, tie kas uzreiz kāpj izmantojot Diamax nemaz neuzzin kā viņu ķermenis aklimatizējas. Lielākajai daļai cilvēku, aklimatizējoties pareizi, Diamax nav vajadzīgs.

Laiks Gokjo Ri bija apmācies, tāpēc Everestu ieraudzīt neizdevās. Pēc atgriešanās no Gokjo Ri, nolēmu pievienoties grupīnai, kas devās uz Cola pārēju (5400m). Tā no Gokjo ved uz Kumbu ieleju. Naktī pirms pārejas sāka snigt, un no rīta viss izskatījās savādāk, jo bija sasnidzis ap 30cm sniega. Sekot grupai bija laba ideja, jo svaigā sniegā atrast pāreju nemaz nebūtu tik viegli. Pāreja ir diezgan stāva un psiholoģiski bija vieglāk, saprotot, ka apkārt vēl cilvēki.

Kumbu ieleja patiešām bija kā skudru pūznis. Uzejot uz galvenās takas, pēc pirmajām minūtēm sāka apnikt visus sveicināt, ko parasti kalnos vienmēr dara. Sajūta kā ejot pa pilsētas ielu. Skati gan Kumbu ielejā ir grandiozi. Visi leģendārie kalni šeit sablīvēti tik cieši, ka uztvere tiek gandrīz notrulināta kā spilgtu reklāmu ielokā.

Ieleju augšējās daļās, it sevišķi Kumbu ielejā, mēdz būt būtisks naktsmītņu deficīts un var nākties gulēt arī ēdamzālēs. Pēdējais ciems Kumbu ielejā ir Gorak Shep, no kura vienu dienu veltu kāpienam Kalapatar (5500m) virsotnē un otru izgājienam uz Everesta bāzes (5400m) nometni. Kalapatar uzkāpu vakarā uz saulrietu. Man paveicās ar pilnīgi skaidru laiku, tādēļ redzēju Everesta masīvu visā saulrieta krāšņumā. Sēžot virsotnē un vērojot spilgti sarkano toni brīžam likās, ka krāsas nav īstas. Sarkana uz Everesta kļūst tik spilgta, kā uz izskaistinātas fotogrāfijas. Everests ir tiešām iespaidīgs, kaut kādā ziņā pat auksts un draudīgs. Man likās, ka viņai (Dzomolungma) nepatīk, ka viņā kāpj. Nakts Gorak Shep ir savdabīga. Kalnu būdiņas taisītas no visplānākā pieejamā finiera, skaņas izolācija tajās ir gandrīz nekāda. Naktī sajūta, kā lazarētē. Visur apkārt klepo, šķauda un ik pa brīdim kāds ievaidas. Man par laimi aklimatizācija sāka uzlaboties, un šajā naktī labi izguļos. Gulēt 5200m augstumā nav nekāda joka lieta.

Everesta bāzes nometni ir grūti atrast un nonākot galā trekotāju starpā izcēlās diskusijas par to, kur tad ir bāzes nometne. Nometne bija tukša, jo rudens sezonā vairs Everestā nekāpj. Bāzes nometne patiesībā ir ļoti liela. Tā aizņem visu ielejas augšējo daļu, jo kāpšanas laikā šeit mitinās līdz pat 1000 cilvēku.

Tālāk mans maršruts ved lejā līdz Dingboche (4400m), kur Kumbu ieleja satiekas ar citu sānu ieleju. Biju pavadījis ap 5000m augstumā jau vairāk kā nedēļu, tāpēc ejot uz leju pārņēma skābekļa pārbagātības eiforija. Visu ceļu klausījos no telefona mūziku un baudīju krāšņos skatus. Ejot uz leju piepūles vairs nekādas, var pilnībā izbaudīt apkārtni.

Dingboche es kārtīgi pieēdos un nomazgājos (siltā ūdenī). Garstāvoklis uzlabojās tiktāl, ka nolēmu vēl lejā nekāpt un apskatīt arī Chukung ieleju. Nākošā dienā kāpjot līdz Chukung ciemam, mani panāca meitene, kuru biju jau divas reizes saticis. Tagad no viņas vairs nebija kur mukt. Viņa paņirgājās par to, ka kāpju ar trekinga nūjām, sakot, ka tā kāpj pensionāri un es pēc tāda izskatos. Pieliku nūjas pie somas un secināju, ka bez tām tiešām kāpjas vieglāk. Jaunas meitenes iedvesmots, tajā pašā vakarā spēka uzplūdā izlemju uzkāpt arī Chukung virsotnē (5550m). Uz virsotni izeju ļoti vēlu un jau pašā apakšā sastopu pēdējos, kas kāpj lejā. Es jutos ļoti labā formā un mani vilina doma kāpt vienam. Virsotni sasniedzu līdz ar pēdējiem saules stariem. No Chukung virsotnes paveras visa Lhotse (8516m) dienvidu siena un uz otru pusi skats lejā līdz horizontam. Dažas minūtes, ko pavadīju viens pats virsotnē, bija šī kalnu piedzīvojuma skaistākie mirkļi. Prātu pārņēma klusums, brīvības un laimes sajūta. Jutos, kā

maza daļiņa no visa, kas man apkārt. Skaisto mirkli aizgaiņāja vien piesardzības apziņa, jo bija kļuvis pilnīgi tumšs. Svarīgākais šajā brīdī bija nepalikt bez gaismas. Izņēmu savu galvas lukturīti, lai ieliktu tajā baterijas, bet tas nedega. Uzsaista adrenalīns, jo bez gaismas es lejā, protams, nekāptu. Apsvēru domu, palikt virsotnē, jo satumsa tiktāl, ka neredzēju pat lukturīti. Mēģināju izņemt baterijas, bet tās bija iesprūdušas. Sapratu, ka esmu ielicis baterijas otrādi. Ar trekinga nūju un tausti izlauzu baterijas no ietvara un ieliku atkal atpakaļ. Pauze un mirklis pārdomu tumsā... Lukturītis iedegās, un es varēju kāpt lejā.

Nākošo dienu pavadīju Chukung ciemā, istabiņā ar skatu uz Amadabalmu. Visu dienu ēdu un baudīju pastkartīšu skatus sev apkārt. Pamanīju, ka netipiski bieži sāka lidot garām helikopteri. Izrādījās, ka divi alpīnisti bija iestrēguši 7800m augstumā pie Amadablama virsotnes, kur helikopteri mēģināja viņus nocelt. Pirmo alpīnistu izdevās nocelt, diemžēl lidojot pēc otrā helikopters tika iepūsts sienā 7800m augstumā un avarēja.

Tālākais atceļš lejā man pārsvarā asociējas ar saules un ēdiena baudīšanu. Luklā nonācu vēl vakarā un pierēģistrējos aviokompānijas ofisā, lai nākamā dienā lidotu lejā. Te sākas atsevišķs stāsts.

Luklas pieredze (Lukla experience)

Tas ir leģendārs piedzīvojums, kuru piedzīvojis neviens vien trekotājs. Nākamajā dienā laiks apmācās un es lejā neaizlidoju. Tāpat notika nākamajā un atkal nākamajā dienā. Situācija Luklā sāka palikt arvien draudīgāka. Katru dienu šeit nonāca apmēram 500 trekotāju. Dažu dienu laikā Luklā iestrēgušo tūristu skaits jau sniedzās tūkstošos. Lielākā daļa no tiem ir visu saplānojuši ☺, un, protams, sāk kavēt savus starptautiskos reisus atpakaļ uz mājām. Pats kaitinošākais droši vien ir tas, ka neviens neko nezina un nevar paskaidrot. Pēc pāris dienām biju šo sistēmu jau atkodis; tiesa žēl bija jaunpienācēju, redzot izmisumu viņu sejās. Lūk klasiska epizode no aviokompānijas ofisa: Cilvēks ir tikko pabeidzis savu treku un viņam ir biļete uz šodienas reisu, kas paredzēts pēc 4 stundām. Viņš ienāk ofisā, kurš ir piebāzts ar cilvēkiem un kādu laiku mēģina saprast, ar kuru lai šeit runā. Pie galda sēž indivīds civilajā un sastāda kaut kādus sarakstus. Jaunpienācējs paprasa civilajam vai viņa reiss nav atcelts. Kompānijas darbinieks neko neatbild un turpina rakstīt. „Cikos man ir jālido?“, atkārto ceļotājs. Darbinieks neko neatbild un pat nepaskatās uz jautātāju. Tā tas turpinās vairakas reizes. Pēkšņi darbinieks saloka savas lapas, pieceļas un ātrā solī aiziet. Ceļotājs ar izmisuma pilnu seju nosaka: „What a f...!“ Tad apkārtējie kaut ko mēģina paskaidrot, katrs pēc savas saprašanas līmeņa. Vismaz formālā pusē šai sistēmai strādā apmēram tā: Ja jums ir piereservēts reiss uz konkrētu lidojuma dienu (pieteikts vismaz 1-2 dienu iepriekš), tad, ierodoties Luklā, jums jāpiesakas aviokompānijai, kura sastāda tās dienas lidojumu sarakstu. Visi kam bija tās dienas rezervācijas ir prioritāri un nokļūs tās dienas pirmajos reisos, bet pēc visādiem speciālreisiem, kas notiek uz dažādu speciālvienotības pamata. Ja tajā dienā aizlidot neizdodas, tad jūs nokļūstat rindas pašā galā. Attiecīgi, ja ir sakrājusies 5 dienas gara rinda, tad neaizlidojot noteiktajā laikā jums būs ilgi jāgaida. Katras dienas beigās pēc lidostas aizvēršanas ap 18:00 tiek atvērts ofiss ciema centrā, kur visiem ir jāierodas uz pierakstīšanos jaunajā sarakstā. Izstāvot rindu, jums pāris reizes paprsts atnākt vēlāk. Šajā brīdī ir izdevīgi būt vienam, jo tad var dažreiz tikt uz agrākiem

reisiem, klāt pie kādas grupas, ja lidmašīnā vēl ir brīva vieta. Ja jūs neierodaties uz šo reģistrēšanos, tad tiek uzskatīts, ka esat aizgājis kājām. Par cik biju Luklā no pirmās slikto laika apstākļu dienas, tad pārsvarā tiku uz agriem reisiem, bet tas man tomēr nepalīdzēja izlidot tuvākās 8 dienas.

Saņēmot savu biļeti ar uzrakstu 9:00 katru rītu gāju uz lidostu un gaidīju kas notiks. Lidostā valda pilnīgs haoss un ļoti uzvilkta gaisotne, jo lielākā daļa cilvēku, protams, šeit nezin ne par kādiem sarakstiem, ne iepriekšējā vakara reģistrācijām, jo neviens neko nevienam nepaskaidro. Pat, ja laiks kādu rītu bija labs, tad pārsvarā lidojumi sākās ar visdažādākajiem speciālreisiem, kas ir vienkārši elegantāks veids, kā ņemt papildus maksu par ātrāku vietu rindā. Kādu dienu viens vācietis bija dabūjis vietu 1 reisā un neskatoties uz to, ka tajā dienā aizlidoja 6 lidmašīnas, viņš neizkustējās ne par centimetru.

Šādos apstākļos kulturālie rietumnieki mēdz palikt diezgan nešpetni. Kādu rītu lidostā ienāca spēcīgas miesas būves vīrietis, aizgāja uz rindas sākumu (viņš vēl nezināja, ka reālā lidošana notiek pēc uz lapas uzskricelētiem sarakstiem) fiziski pastūma pirmos malā un iestājās viņu vietā pašā priekšā. Viņš paskatījās uz apkārtejiem un teica, „ Jūs nevarat likt man justies vainīgam, ka es tā daru. Man tiešām jalido”. Nakamos rīts šis džentelmenis jutās diezgan neomulīgi atkal nonākot lidostā ☺.

Notikumiem attīstoties tālāk, šajā sociālajā eksperimentā parādās arī ekonomiskā puse. Kamēr lidmašīnas sliktajā laikā nelido, helikopteri turpina lidot arī diezgan sliktā laikā un to cenas aug daudz ātrāk par sēnēm pēc lietus. Astoņu dienu laikā cenas izauga no 150\$ uz Kathmandu līdz 1500\$ līdz autobusam, ar kuru vēl viena diena līdz Kathmandu.

Sāku pamanīt, ka kaut kā arī labā laikā lidmašīnas vairs nelidoja. Vienu rītu Kathmandu lidostā bija ieradies kaut kāds svarīgs deputāts, citu rītu sākās streiks, tad tehniskas kļūmes vai arī vienkārši nepareizi laika ziņojumi.

Luklā spriedze tikai auga un lidostas zālē ik pa laikam varēja redzēt kādu saķeršanos, kas dažreiz pārauga kautiņos. Reiz sakāvās helikopteru kompānijas cilvēki ar aviokompānijas cilvēkiem. Paralēli visai šai jezgai, Luklas vietējiem biznesiem sākas ziedu laiki...

Par cik man nebija akūti jāsteidzas, tad centos neļauties kopējam stresam. Nopriku ļoti labu Ekhearta Toles grāmatu par ceļu uz apskaidrību un laimīgu dzīvi. Viss apkārt notiekošais likās kā teātra iestudējums šai grāmai. Pēc astoņām dienām man tomēr sagribējās kustēties, un kopā ar vēl diviem trekotājiem nolēmām doties ar kājām uz Jiri, no kurienes ir autobuss uz Kathmandu.

Ar kājām uz Jiri

Ejot pa kalnu takām, sākumā sajūta bija kā mūkot no kaut kādas ieslodzījuma nometnes. Visapkārt bieza migla un garām lidojošu helikopteru skaņas. Kādā mirklī migla kļuva tik bieza, ka nevarējām pat vairs īsti saskatīt taku. Kad migla izklīda redzējām zemāk uz zemnieku laukiem sasēdušos helikopterus, kuri bija veikuši ārkārtas nosēšanos. Atcerējos, ka neilgi pirms

iziešanas redzēju kā vecā krievu armijas helikopterā tika sasēdināti 45 cilvēki ar kalnu somām, zinot ka šiem helikopteriem ietilpība ir tikai 25. Helokopters nevarēja īsti pacelties un pēc nedrošas izgrīļošanās uz skrejceļa spēja uzņemt augstumu, tikai traucoties uz leju pa skrejceļu (helikopteriem rodas cēlējspēks atīstot ātrumu uz priekšu).

Otrajā dienā ēdot pusdienas, sastapām divas jaukas meitenes no Vācijas, kas arī bija izlēmušas Luklā negaidīt. Mums likās, ka viņas būs lēnas tāpēc centāties iet atsevišķi, tomēr pēc pāris iešanas posmiem mums bija jāatzīst, ka viņas ir pat nedaudz ātrākas par mums. Tā mēs apvienojām spēkus un līdz pat Jiri kļuvām par labu komandu. Iepazīstoties ar jaunajiem ceļabiedriem secināju, ka daudzi trekotāji Himalajos ir ar ļoti līdzīgām iekšējām sajūtām un dzīves bagāžu. Ejot šajā jautrajā kompānijā man radās tāda piederības sajūta, ka neesmu savā pieredzē viens. Mūs visus vienoja tas, ka bijām zaudējuši, vēl nerasnieguši vai jau atteikušies no zināmā un ierastā dzīvesveida.

Posms līdz Jiri bija ļoti skaists un baudāms un mazāk pieblīvēts kā augšējie posmi un, ja man vajadzētu šeit atgriezties es sāktu treku no Jiri ar kājām. Savu 30. dzimšanas dienu es sagaidīju ar brīnišķīgu saullēktu uz pēdējās pārejas pirms Jiri. No rīta tiku pārsteigts ar banānu kūku, saldumiem un tradicionālajiem baltajiem lakatiem ap kaklu. Ejot lejā no pārejas, bija viegls un pacilājošs garstāvoklis. Likās, ka aiz muguras atstāts kāds grūts dzīves posms, kas noslēdzies. Tālāk būs vieglāk.

Kathmandu

Atgriežoties Kathmandu, es sajutos, ķermenī ierūsējis. Man sagribējās kartīgi izlocīties un izstaipties. To nodomādams, iznākot pa savas viesnīcas durvīm es pamanīju uz pretējās mājas vārtiem milzīgu uzrakstu JOGA. Gāju iekšā. Man teica, ka tūlīt sāksoties nodarbība, lai ejot uz klasi. Joga tur bija nekāda, bet biju priecīgs par vietu, kur pajogot. Pēc nodarbības pasniedzēja man pienāca klāt un palūdza, lai nākošā rītā atnāku viņai pamācīt jogu. Praktizēju jogu jau iepriekš, bet jau kopš kāda laika biju apņēmis nevienam jogu nemācīt. Taču šoreiz es nevarēju atteikt, savas sākotnējās apņemšanās dēļ - nepretoties nekam ko dzīve man nepārprotami noformulētu piedāvā.

Tā es sāku Kathmandu pasniegt jogu, un iepazīnos ar šī jogas un netradicionālās medicīnas centra vadītāja ģimeni (viņa meita pasniedza jogu). Mēģināju viņam palīdzēt ar savām idejām kā centru attīstīt. Biju kļuvis gandrīz vai par ģimenes locekli un katru vakaru sēdējām uz viņu mājas jumta, kurinājām ugunsroku un smējāmies par dzīvi. Tā es pavadīju Kathmandu gandrīz divus mēnešus.

Kādu vakaru pārbaudot savu e-pastu redzēju vēstuli ar uzzaicinājumu studēt mācību programā Zviedrijā. Biju šai programmai pieteicies divus gadus atpakaļ, bet tajā gadā mani neuzņēma. Vēstulē viņi rakstīja, ka tomēr gribētu mani redzēt šajā pavasarī Zviedrijā. Savas apņemšanās dēļ bija vien jāpiekrīt, tikai teicu, ka vairs neesmu Latvijā, uz ko saņēmu atbildi, ka mani atlidinās uz Zviedriju no Indijas. Tā es tiku pie ceļojuma galamērķa un brīvas atpakaļbiļetes. Man vēl bija vairāk kā mēnesis laika.

Tuvojoties brīdim, kad vajadzēja pamest Kathmandu centra vadītāja ģimene man deva mājienu, ka varētu man izprecināt savu jaunāko meitu. Piedāvājums tomēr nenāca pietiekami skaidri noformulēts, un man bija izvēles brīvība izvēlēties uz to nereaģēt ☺.

Lumbīnī

No Nepālas nolēmu pa sauzemi doties uz Indiju. Varanasi (2 dienu brauciens no Kathmandu) tobrīd mācījas divi mani draugi. Pirms Varanasi gan vēl pāris dienas pavadīju Lumbīnī, kas atrodas Nepālā pie robežas ar Indiju. Lumbīnī ir Budas dzimšanas vieta. Šobrīd tur ir izveidots milzīgs parks, un tā daļas piešķirtas valstīm, kur sastopams budisms. Katra valsts savā daļā būvē klosterus, tempļus, stupas vai statujas. Parks ir tiešām milzīgs un grandiozs, un šeit ir vērts pavadīt vairākas dienas. Viesu nams, kurā paliku piederēja ķīniešiem un viens no darbiniekiem (ķīnietis) pa dienu dziedāja kristīgās dziesmas. Viņš izrādījās kristietis. Šis salikums man likās gana paradoksāls: Budas dzimšanas vietā dzīvojošs kristīgs ķīnietis! Labs jaunas pasaules sākums.

Braucot ārā no Nepālas, biju par 4 dienām pārtērējis savu vīzu. Biju lasījis, ka par to var samaksāt uz robežas. Samaksāt var, bet var arī iestrēgt uz nezināmu laiku, nevienam nepiederošā teritorijā, tāpēc citiem neiesaku atkārtot šo „interesanto” pieredzi.

Varanasi

Iebraukšana Indijā uzreiz pamanāma un ir nepārprotama. Indijai ir sava skaņa, smarža, garša un skats. Nesaprotamu iemeslu dēļ manī šis sajaukums izraisa prieku. Ap vakaru biju nonācis Varanasi, kas ir Indija ļoti koncentrētā veidā. Daudzi cilvēki to dēvē par pasaules intensīvāko un vecāko pilsētu. Varanasi ir arī viena no Indijas svētākajām pilsētām. Man tā likās svēta ļoti dziļā formā, kas nebūt nenozīmē skaista, maiga un saprotoša. Man gribas teikt ļoti spēcīga, nežēlīga, pamācoša un atklāta. Es pirmām kārtām teiktu: pasaules atklātākā pilsēta, kurā lietas izskatās tieši tā kā ir. Prieks, bēdas, ciešanas, dzimšana un nāve, viss notiek vienuviet upes krastā uz kāpnēm. Noejot pa šīm kāpnēm visā garumā, liekas, ka esi izgājis cauri visiem dzīves aspektiem.

Jutos, ka ar katru aizvadīto dienu Varanasi, tā sāka mani mācīt arvien uzstājīgākā un smagākā formā. Pēc piecām dienām es jutos apreibis, un likās, ka Varanasi sāk palikt man par stipru. Lai arī Varanasī ir ļoti karsta vieta, janvārī šeit ir stindzinoši auksts. Pēc kalniem tā arī nebiju vēl izbaudījis sauli, un pārmaiņas pēc sagribējās kaut ko siltu un nenopietnu. Kas gan var būt siltāks un nenopietnāks par GOA. Izbraukšanas dienā man likās, ka arī esot nomodā, es esmu aizmidzis. Likās, ka šī vieta ir atņēmusi gribu un, neaizbraucot, te varētu palikt arī pavisam. Ļoti aizmiglotā prāta stāvoklī, ar grūtībām atradu savu vilcienu. Iekāpjot tajā, burtiski atslēdzos. Vēlu vakarā pamodos jau Mumbajā un likās, ka viss pieredzētais pēdējās dienās bija sapnis.

GOA

Pēc pārsēšanās jau nākamās dienas rītā vilciens iebrauca GOA. Bija agrs rīts, ļoti silts un patīkams gaiss ar okeāna piegaršu (patiesībā jau Ārābu jūra). Izgāju līdz vagona durvīm, kas

bija atvērtas, apsēdos uz kāpnēm un ļāvos, lai siltais vējš un saule mani kārtīgi sasilda. Fantastiska sajūta tā sēdēt uz braucoša vilciena kāpnēm un vērot garām slīdošo ainavu un vilcienu, kas pagriezienos aizvijas priekšā kā liela čūska. Izkāpu pirmajā GOA stacijā un uzreiz sajutu, kā šī ir pilnīgi cita Indija. Biju atgriezies hipiju un mākslinieku ērā. Atlikušais mēnesis bija viens no skaistākajiem periodiem manā dzīvē. Kā kondicionēts piens ar cukuru pēc smaga kalnu pārbaudījuma. Apmetos GOA pludmalē, kuru iecīnījuši mākslinieki un dažādu garīgo ceļu meklētāji. Prieks, saule, jūra, labs ēdiens, laba mūzika, dejas, interesanti cilvēki, sievietes un motorolers. Šajā uzskaitījumā gribētos izcelt pēdējos divus. Ja sanāk nokļūt GOA, tad noteikti iesaku izīrēt motoroleru un pabraukāt pa piekrastes ceļiem. Asociācija, kas man ienāk atmiņā ir apmēram šāda: braucu ar motoroleru pa līkumotu serpentīna ceļu. Labs ceļš un gandrīz neviena auto. Gaiss ir tieši tik silts, lai braucot ar 50km/h bez krekla būtu ideāli silts. Gar ceļu garām vijas palmu rindas un zēmāk lejā redzamas piekrastes pludmales, kur cilvēki bauda dzīvi, sauli un sevi. Austiņās man skan Bob Marley un es braucu uz klinšainu piekrastes daļu satikties ar draugiem lai, saulei rietot, apēstu fantastiskas vakariņas. Pa pretējo joslu uz motorolera pretī brauc tikpat plika skaista meitene, un pabraucot garām mēs sasmaidāmies. Braucu un vienkārši kliežu no sajūsmas.

Kādu vakaru es sēdāju āra kafejnīcā un baudīju indijas mūzijas koncertu un dejas. Koncerta noslēgumā dejojāja meta skatītājos ziedus, un viens iekrita man tieši rokās. Nodomāju, ka tās jāuzdāvina cilēkam, kas sēž tieši aiz manis. Pagriezos, un tur ar aizvērtām acīm sēž tumšmatana sieviete. Ieliku viņai rokās ziedu, un viņa smaidot atver acis un saka krievu valodā: „Es šeit pavisam netālu vadu 5 dienas garu tantras semināru, kurš šodien sākas. Tev uz to ir noteikti jāatnāk. Mums grupā tieši trūkst viens puisis.” Piedāvājums bija noformulēts ļoti nepārprotami un, ievērojot savu apņemšanos, es piekritu, lai gan citos apstākļos, tas mani neinteresētu. Tagad atskatoties uz šo notikumu, man liekas, ka visi iepriekšējie mēneši bija neredzamas rokas rūpīgi saplānoti notikumi, lai sagatavotu mani pēdējām ceļojuma dienām. Seminārs izrādījās ļoti nopietns pasākums, un pasniedzēja ar dziļu izpratni par Tantru. Pretēji tam, kā es biju domājis, tur nebija nekas par seksu. Šī semināra laikā es atcerējos, kāpēc vispār baizraucu. Man radās iespēja ieskatīties sevī, ieraudzīt vismaz daļu no konfliktiem, kas manī iekšā nepārtraukti maļas. To, kas bija saspīlējis visvairāk izdevās arī atlaist. Pēc semināra pēdējās nodarbības, paldoties jūrā, man likās, ka esmu noņēmis no sevis neredzamu 10 kilogramu smagu somu. Lecu viņnos, un jutos kā atgriezies bērnībā.

Nākošās dienas vakarā es iekāpu vilcienā un pēc 24h biju Stoholmā. Šortos, pludmales čībās, labi iededzis un ar ģitāru plecos. GOA +38, Stoholmā -25. Man bija uzreiz skaidrs, ka sācies jauns dzīves periods un šoreiz bija sajūta, ka pietiek enerģijas, lai ietu tam cauri.

Pirms es braucu šajā ceļojumā man kāds prasīja vai man neliekas, ka es vienkārši mūku. Tagad varu skaidri atbildēt: jā, tā bija mukšana, bet ļoti skaista mukšana, kas noteikti izmainīja manu dzīves ritumu. Es nenožēloju šo mukšanu, drīzāk nožēlotu daudzās nemukšanas. Mans ieteikums tev: Ja jāmūk, tad labāk mūc skaisti!

[Fotomirklī](#)